

Datum: 4. 6. 2018

ZADEVA: Predlogi ZSSS za Akcijski načrt v obdobju 2018-2020 za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu 2018-2027

VZD = varnost in zdravje pri delu

Aktivnosti za uresničitev strateških ciljev in ukrepov, usmerjenih v zagotovitev varnosti pri delu

1) Posodobitev predpisov:

- a) Posodobitev pravilnikov, za katere to predlaga IRSD v svojem poročilu za leto 2017,
- b) Pravilnik o varnosti pri delu s slikovnim zaslonom (določitev ukrepov za preprečevanje sindroma računalniškega vida),
- c) Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen (sprememba Priloge 2 – omejitev največje dovoljene mase bremena na 20 kg in manj za različne kategorije zaposlenih),
- d) Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih (natančnejša definicija vročih delovnih prostorov v skladu s tolmačenjem MDDSZ iz 2017, priloga s smernicami za tehnološko zagotavljanje največ 28 °C na delovnem mestu v zaprtih prostorih, varno delo na prostem – zaščita pred UV žarki itd.),
- e) Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti hrupu pri delu (spletni obrazec za letno poročanje delodajalca o številu delavcev, ki so izpostavljeni presežnim opozorilnim vrednostim hrupa in zato uporabljajo OVO – kot kazalnik trendov VZD),
- f) Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti vibracijam pri delu (spletni obrazec za letno poročanje delodajalca o številu delavcev, ki so izpostavljeni opozorilnim vrednostim – kot kazalnik trendov VZD),
- g) Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu (najmanj VI. stopnja izobrazbe in strokovni izpit),

- h) Pravilnik o stalnem strokovnem izpopolnjevanju in usposabljanju na področju varnosti in zdravja pri delu (stalno usposabljanje vseh tako zunanjih kot notranjih služb za varnost pri delu),
 - i) Kemična varnost:
 - i. Posodobitev mejnih vrednosti poklicne izpostavljenosti v skladu z novimi znanstvenimi dognanji in glede na najboljšo prakso v EU v naslednjih pravilnikih:
 - 1. Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu,
 - 2. Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem,
 - 3. Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti azbestu pri delu,
 - ii. Zaščita pred reprotoksini: vključitev zaščite pred reprotoksini na delovnem mestu v Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem,
 - iii. Register delavcev, izpostavljenih nevarnim kemikalijam z mejno vrednostjo na podlagi spletnega obrazca za poročanje delodajalcev – kot kazalnik trendov VZD,
 - iv. Priprava strokovnih podlag za sprejem predpisa o izvajanju biološkega monitoringa v zvezi z izpostavljenostjo delavcev nevarnim kemičnim snovem,
 - v. Pravilnik o sporočanju podatkov za kemikalije: dostop javnosti do informacijskega sistema za kemikalije (ISK),
 - vi. Kampanja ozaveščanja o tveganjih zaradi izpostavljenosti reprotoksinom, hormonskim motilcem in nanomaterialom ter smernice za ravnanje z njimi,
 - j) Nadomestitev obrazca ER-8 za prijavo nezgod pri delu z digitalnim spletnim obrazcem,
- 2) Kadrovska krepitev IRSD po priporočilih ILO in ETUC – cilj je 1 inšpektor za varnost in zdravje pri delu na 10.000 delavcev.
 - 3) Kadrovska krepitev Zbornice za varnost in zdravje pri delu za tolmačenje doktrine stroke VZD.

Aktivnosti za uresničitev strateških ciljev in ukrepov, usmerjenih v zagotovitev zdravja pri delu:

- 1) Sprejem Pravilnika o poklicnih boleznih:
 - a) Sprejem slovenskih kriterijev in meril za verifikacijo vseh poklicnih bolezni na seznamu,
 - b) Vzpostavitev izvedenskih organov za potrjevanje sumov in verifikacijo poklicnih bolezni,

- c) Vzpostavitev registra poklicnih bolezni in poklicnih rakov,
 - d) Kampanja seznanjanja vseh javnosti o postopkih verifikacije poklicnih bolezni:
 - i) delodajalci,
 - ii) strokovni delavci za varnost pri delu,
 - iii) izvajalci medicine dela pri delodajalcih,
 - iv) delavci in njihovi predstavniki.
- 2) Pravilnik o preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev:
- a) uskladitev s Pravilnikom o poklicnih boleznih,
 - b) določitev obveznega spremljanja poteka poklicnih bolezni z novo obliko preventivnega zdravstvenega pregleda – kot kazalnik VZD,
 - c) preventivni zdravstveni pregledi za delavce, ki so bili na delovnem mestu izpostavljeni karcinogenom tudi po upokojitvi glede na latentno dobo posameznega karcinogena,
- 3) Minister, pristojen za zdravje naj določi in objavi na spletni strani v skladu z ZVZD-1:
- a) kadrovske, prostorske in druge pogoje, ki jih mora izpolnjevati izvajalec medicine dela.
 - b) seznam izvajalcev medicine dela.
- 4) Akcijski program za obvladovanje najpogostejših vzrokov bolniške odsotnosti z dela:
- a) mišično-kostna obolenja (smernice za njihovo preprečevanje),
 - b) duševne bolezni (stresne duševne motnje po klasifikaciji bolezni WHO F43 - reakcija na hud stres in prilagoditvene motnje na hudega stresorja na delovnem mestu – dolgotrajni negativni stres),

Aktivnosti za uresničitev strateških ciljev in ukrepov, usmerjenih v spodbujanje kulture preventive na področju varnosti in zdravja pri delu ter upoštevanje raznolikosti delavcev:

- 1) Usmerjen nadzor IRSD pri delodajalcih, ki najemajo delavce po netipičnih oblikah pogodb o delu (vključno z napotenimi delavci v in izven Slovenije). S posebnim poudarkom pregleda osebne varovalne opreme, izjave o varnosti z oceno tveganja, opravljenih predhodnih preventivnih zdravstvenih pregledov, njihovega delovnega časa.
- 2) Smernice za ocenjevanje tveganja upoštevajoč starostno in spolno strukturo zaposlenih z naborom ukrepov.

Druge naloge, predvidene z resolucijo ReNPVZD-1:

- 1) Vzpostavitev projektnih delovnih skupin na ZPIZ in ZZZS kot nosilcev obveznega invalidskega in zdravstvenega zavarovanja za pripravo strokovnih podlag za uvedbo diferencirane prispevne stopnje

za primer poškodb pri delu in poklicne bolezni (vzpostavitev informacijskega sistema, kriteriji za diferenciranje po posameznih delodajalcih glede na povprečje v panogi, pilotna izvedba itd.).

- 2) Pravne podlage za razpise nosilcev obveznih zavarovanj za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (ZPIZ, ZZZS) za projekte promocije zdravja na delovnem mestu in poklicnega zdravja (izvajalci projektov socialni partnerji, strokovne institucije).
- 3) Raziskave kot podlaga za vodenje politike VZD glede naslednjih trendov na trgu dela, ki vplivajo na raven VZD:
 - a) delovni čas (delo pod časovno prisilo, vpliv splošne izčrpanosti zaradi neugodne razporeditve delovnega časa na varno delo itd.),
 - b) izjava o varnosti z oceno tveganja (kdo je pripravil strokovne podlage, katera tveganja so ali niso ocenjena, upoštevanje temeljnih načel iz ZVZD-1 pri določanju ukrepov, posvetovanje z delavci, revizije itd.),
 - c) uporabljena orodja in metode za ocenitev psiho-socialnih obremenitev na delovnem mestu in delodajalčevi preventivni ukrepi,
 - d) vsebina delodajalčevih načrtov promocije zdravja na delovnem mestu,
 - e) katere naloge iz ZVZD-1 izvajajo/neizvajajo strokovne službe za varnost pri delu in izvajalci medicine dela,
 - f) raznolika raven VZD po različnih pogodbah o delu (delo na daljavo, samostojni podjetniki, napoteni delavci v in iz Slovenije, migranti, agencijski delavci glede na usposabljanje za varno delo, delovno opremo, delovni čas itd.)
- 4) Dopolnitev nacionalnega statističnega programa s statističnimi raziskavami na področju VZD:
 - a) delež zunanjih in notranjih služb za varnost pri delu in izvajalcev medicine dela,
 - b) delež delavcev z izvoljenim delavskim zaupnikom za varnost in zdravje pri delu oziroma svetom delavcev,
- 5) Dopolnitev Zakona o medijih (3 % časa za reklame za teme, ki jih odobri vlada in med njimi tudi VZD)
- 6) Delavski zaupniki za varnost in zdravje pri delu kot element za višjo raven VZD:
 - a) sistemsko spodbujanje usposabljanja delavskih zaupnikov za VZD v skladu s 5. odstavkom 48. člena ZVZD-1,
 - b) podpora projektom sindikatov za usposabljanje delavskih zaupnikov za VZD za njihovo učinkovito vlogo,
 - c) kampanja IRSD za spodbujanje izvolitve delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu

Lučka Böhm, izvršna sekretarka ZSSS za varnost in zdravje pri delu
Katja Gorišek, svetovalka ZSSS za varnost in zdravje pri delu